

MOŽNOSTI VYUŽITIA LOGISTIKY VO VEREJNEJ SPRÁVE

Mária Hajšová

FSEV TnUAD, Trenčín

Abstract

The coming in useful of the logistics directing in the Enterprise is the difficult process. The knowing of the customers needs and the process of their effective satisfaction is the basis of the future development of the each Enterprise. It is valid also for Management in the field of Publics Administration.

Key words

Management, Management of Enterprise, Logistics, Logistics directing.

Úvod

Základom existencie človeka je práca vynakladaná v pracovnom procese. Zmyslom práce človeka popri zabezpečovaní vlastnej existencie je uspokojovanie svojich potrieb a potrieb iných ľudí. Človek pozná logickú nadväznosť pracovných procesov a vie ich cieľavedome usmerňovať. S riadením a organizovaním pracovných procesov predovšetkým v podnikových činnostiach úzko súvisí, okrem iných nových metód riadenia, aj logistika.

Podstata logistiky

Pojem logistika a jeho definície je uvádzaný v ekonomických slovníkoch už pomerne dávno, ale jeho obsah nadobúdal historicky rôzne významy. Prvá definícia logistiky vznikla v roku 1964 v USA v National Council of Physical Distribution Management. Prvá skutočná definícia logistiky vznikla v roku 1964 v USA v National Council of Physical Distribution Management.

„Logistika je proces plánovania, realizácie a kontroly účinného nákladového toku a skladovania surovín, zásob vo výrobe, hotových výrobkov a prislúchajúcich informácií z miesta vzniku do miesta ich spotreby. Tieto činnosti môžu, ale aj nemusia obsahovať služby zákazníkom, predvídania dopytu, distribúciu informácií, kontrolu zásob, manipuláciu s materiálom, balenia, manipuláciu s vráteným tovarom, dopravu, prepravu, skladovanie a predaj.“

Definície logistiky (z historického pohľadu) sa postupne vyvíjali a zdokonaľovali s postupujúcou vedecko-technickou revolúciou, ako aj s narastaním zložitosti pracovných procesov a rozvojom medzinárodnej deľby práce. Autori mnohých definícií sa pokúšajú definovať logistiku všeobecne, ale väčšina z nich zhodne neopúšťa rámec podnikových činností.

Najdôležitejší základ logistiky predstavuje systémový prístup k riadeniu. Ak vychádzame z definícií logistiky napr. „Logistika je interdisciplinárna veda, ktorá sa zaoberá koordináciou, zosúladením, prepojením a optimalizáciou toku surovín, materiálu, polotovarov, výrobkov a služieb, ale tiež tokov informácií a financií z hľadiska uspokojovania zákazníka s optimálnym vynaložením prostriedkov“ (prof. Kráľovský, J. - Žilinská univerzita v Žiline) logistika je sama systémom, ktorá riadi a koordinuje všetky podnikové činnosti vo vzájomnej nadväznosti za určitým cieľom. Vychádzajúc z teórie logistiky je základným cieľom logistického systému určitého podniku, alebo aj organizácie verejnej správy uspokojovanie potrieb zákazníka. Tento cieľ považuje teória logistiky za vonkajší cieľ logistického systému. Vychádzajúc z vonkajšieho cieľa musí byť vnútorným cieľom logistického systému podniku, alebo organizácie verejnej správy dosiahnutie jej optimálnej štruktúry, ktorá zabezpečí jej

spoľahlivosť, stabilitu a dosiahnutie takeého chovania logistického systému, ktoré bude smerovať k optimalizácii nákladov v rámci činností, ktoré sú v tomto systéme vykonávané.

Verejná správa – Verejný záujem

Verejná správa predstavuje realizáciu verejnej moci, alebo spôsob výkonu štátnej moci prostredníctvom určitého systému organizácii štátnej správy a samosprávy. Svojim spôsobom je to určitý súhrn činností, prostredníctvom ktorých dochádza k spravovaniu verejných záležitostí v tzv. verejnom záujme, resp. ide o záležitosti, ktoré sú verejnou vecou a je potrebné ich realizovať vo verejnom záujme. Vnútorňý obsah verejnej správy je podmienený spôsobom fungovania verejnoprávneho systému, ktorého základom je verejná moc. Jeho úlohou je zabezpečiť realizáciu zákonov, ako určitých noriem fungovania spoločnosti (vzťahov fyzických a právnických osôb).

Verejná správa je určitou spoločenskou nadstavbou nad súkromnou správou, ktorá je typická pre riadenie v súkromných podnikoch, kde dochádza k realizácii súkromného záujmu a nakladaním, resp. spravovaním súkromného majetku. Verejný záujem je spojený so zabezpečením hodnôt širšieho charakteru, alebo spoločenského charakteru, ktorý je nadradený súkromnému záujmu jednotlivca. Prostredníctvom orgánov verejnej správy sa implementuje právny poriadok štátu do výkonu súkromnej správy.

Metódy činnosti orgánov Verejnej správy

Vzhľadom k tomu, že metódy verejnej správy predstavujú postupy prostredníctvom ktorých sú dosahované ciele organizácii verejnej správy, budem sa v ďalšej časti môjho príspevku venovať tejto problematike. Vzhľadom k tomu, že verejná správa predstavuje zložitý a rôznorodý komplex vzťahov a činností, nie je možné uplatňovať len jednu univerzálnu metódu riadenia. V rámci riadenia verejnej správy sa najčastejšie využívajú:

- a.) všeobecné metódy riadenia
- b.) konkrétne metódy riadenia

Cieľom môjho príspevku nie je analyzovať jednotlivé spomenuté metódy, ktoré sa bežne využívajú v riadení organizácii verejnej správy, ale predovšetkým poukázať na možnosť využitia logistiky, ako osobitnej metódy riadenia.

Logistika ako metóda riadenia musí mať miesto v poslaní organizácie. (V rámci podnikového riadenia je definované poslanie podniku prostredníctvom troch hlavných prvkov a to: predmet podnikania, stanovenie hlavných cieľov podniku a určenie filozofie podnikania) Hlavné ciele organizácii verejnej správy sú v implementácii zákonov štátu do konkrétnych správnych postupov orgánov štátu a samosprávy. Filozofiou podnikania v rámci organizácii verejnej správy by sme mohli rozumieť spôsob a metódy dosahovania stanovených cieľov, teda konkrétne spôsoby realizácie zákonov v praxi.

Napríklad aj logistika zdôrazňuje v podnikovej sfére dôležitosť filozofie podnikania, v rámci ktorej manažment identifikuje zásady a kritériá, ktorými sa bude riadiť pri rozhodovaní a organizovaní jednotlivých činností v podniku. Z toho potom vyplýva, že logistika musí byť súčasťou vymedzeného poslania podniku, ako spôsob organizácie práce a riadenia. To isté musí platiť a platí aj pre organizácie verejnej správy. Pri uplatňovaní logistiky v riadení organizácii verejnej správy je dôležitá predovšetkým zmena v spôsobe myslenia nielen vedúcich pracovníkov týchto organizácií, ale nadväzne všetkých zamestnancov na všetkých úrovniach riadenia. Každý zamestnanec v takomto type organizácie si musí byť vedomý toho, aké je jeho postavenie v konkrétnej organizácii, čo je jeho úlohou a aký cieľ organizácie zabezpečuje. Z pohľadu logistiky je cieľom organizácií

verejnej správy zabezpečenie spokojnosti občana, alebo fyzickej a právnickej osoby (FO a PO) štátu ako spotrebiteľa služieb, ktoré sú vykonávané v rámci implementácie práva.

Zabezpečenie spokojnosti občanov, FO a PO v rámci spravovania verejných záležitostí je oveľa komplikovanejšie, ako pri výrobe výrobkov, alebo iných komerčných služieb. V niektorých prípadoch by sme boli spokojnejší so službami organizácií verejnej správy pokiaľ by napr. pracovníci daňových úradov pri daňovej kontrole v našom podniku boli zhovievavejší, v iných prípadoch by sme boli nadmieru spokojní, pokiaľ by inému podniku za rovnaký priestupok zákona vyrubili masnú pokutu. Občan nebude nikdy celkom uspokojený, pretože organizácie verejnej správy zabezpečujú práva všetkých občanov proti v určitom momente jednému občanovi, FO a lebo PO.

Výskumná úloha – Logistika vo verejnej správe

Na Fakulte sociálno-ekonomických vzťahov Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne sme riešili výskumnú úlohu „Logistika vo verejnej správe“, ktorej cieľom bolo analyzovať súčasný stav fungovania verejnej správy v SR z hľadiska vzťahov občan - príslušný úrad verejnej správy, určiť možnosti logistického riešenia vo vybraných oblastiach verejnej správy z hľadiska jej funkcií a úrovni, ako aj odporučiť racionalizáciu činností, prípadne model informačného systému pre uplatnenie logistiky v riadení verejnej správy.

Výsledkom tejto výskumnej úlohy je definícia logistiky vo verejnej správe, analýza postupov konkrétnych úradov v oblasti získavania živnostenských oprávnení, stavebných povolení, činností vykonávaných v rámci katastra nehnuteľností, činností v rámci zariadení sociálnych služieb, ako aj návrhy na racionalizáciu analyzovaných činností.

Výskum v tejto oblasti všeobecne potvrdil názor verejnej mienky, že v činnosti orgánov verejnej správy vo vzťahu k občanovi SR, prípadne FO a PO sú v oblasti kvality, úspory času, ochoty, ústretovosti. Medzi hlavné prínosy tohto výskumu patrí jeho metodická a výchovno vzdelávacia stránka. Na výskume pracovalo 13 pedagogických pracovníkov z dvoch univerzít. Okrem toho na výskumný projekt bolo napojených svojimi bakalárskymi prácami vyše 20 študentov FSEV TnUAD v Trenčíne.

Literatúra:

1. Pernica,P.: Logistický management – teorie a podniková praxe, Radix,s.r.o., Praha, 1998, ISBN 80-86031-13-6.
2. Drahotský,I., Řezníček,B.: Logistika procesy a jejich řízení, Computer Press, Brno, 2003, ISBN 80-7226-521-0.
3. Kosorín,F.: Verejná správa (konceptia, reformy, organizácia), Vydavateľstvo Ekonóm, Bratislava, 2003, ISBN 80-225-1696-1.
4. Sedlák, M.: Manažment, edícia Ekonómia, Bratislava,2001, ISBN 80-89047-18-1.

Kontaktná adresa:

Ing. Mária Hajšová
FSEV TnUAD, Študentská 1, 911 01 Trenčín
Tel.: + 421 0327400217
E-mail: hajsova@tnuni.sk